

آیا می‌توان کسی که رهبری خود را قبول ندارد، به رهبری برگزید؟

هرگز در نفی صلاحیت‌های خود سخن نگفته است و نگرانی اصلی او نه از این جهت که از جانب ناسازگاری احتمالی دیگران و به رسمیت شناخته نشدن صلاحیت‌های او از سوی دیگر خبرگان و صاحب‌نظران است. عبارت «باید خون گریست بر جامعه اسلامی که احتمال کسی مثل بنده، در آن مطرح بشود»، هم فاقد هر گونه دلیل و علت مبینی است که مخاطب را به چرایی این مسأله آگاه کند. بنابراین این جمله بیش از هر چیز بر همان تواضع و فروتنی ناطق دلالت دارد و چیزی فراتر از آن دریافت نمی‌شود. بدیهی است که از نظر موازین اخلاقی هم کسی

انتظار ندارد آقای خامنه‌ای، کباده رهبری بگشود و برخلاف اظهارات فوق، خود را بهترین گزینه برای رهبری معرفی کند. صدها سال حاکمان این سرزمین با تمسک به هزار بهانه و افسانه، نه تنها بدون انتخاب و رأی مردم که به‌عنوان حق ذاتی و ارثی خود یا به پشتوانه قهر و غلبه، فرمانروایی کردند و می‌دانستند. حال که احدی از آحاد این ملت با اصرار و ابراز تمایل عده‌ای از نمایندگان مردم در معرض انتخاب به رهبری جامعه و کشور قرار گرفته است و همه تلاش خود را به کار می‌برد تا آنها را منصرف

کند، انتساب این فروتنی و پرهیز از مقام، به اعتراف به بی‌صلاحیتی و ریاکاری و معصیت، چه سودی برای مردمسالاری و حقوق ملت دارد؟ اگر حکومت چنین شخصیتی خلاف شرع و قانون است، پس حتماً حکومت آقا محمدخان‌ها و نادرشاه‌ها و مالکان عرض و نوامیس مردم طی سال‌های دوران پادشاهی، شرعی و قانونی است؟ پرسش اصلی اینجا است که این قسم شهبه‌افکنی‌ها و خرده‌گیری‌ها، مسیر به سوی دموکراسی را هموار می‌کند یا نادانسته خودکامگی و حکومت‌های ارثی بی‌نیاز از صلاحیت‌ها یا رأی مردم را مشروعیت می‌بخشد؟

درخواست برای تبیین اشارات امام مبنی بر صلاحیت آقای خامنه‌ای در رسانه

به‌این ترتیب، اجلاسیه چهاردهم خرداد ۶۸ خبرگان رهبری برای انتخاب جانشین امام خمینی (ره)، با اعلام ختم جلسه از سوی آیت‌الله مشکینی و به صدا درآمدن زنگ جلسه، به پایان رسید. هیأت رئیسه مجلس خبرگان، یک روز بعد، با صدور بیانیه‌ای این تصمیم تاریخی را به عموم مردم ابلاغ کرد:

«بسم‌الله الرحمن الرحیم. مجلس خبرگان، ضمن عرض تسلیت رحلت جانگداز حضرت امام امت رهبر و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، با درک عمیق از

مسئولیت تاریخی خود با توجه به موقعیت رفیع و حساس مقام رهبری در نظام جمهوری اسلامی ایران و با اهتمام بلیغی که از حضرت امام امت و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران رضوان‌الله تعالی علیه در پیام‌ها و بیانات مکرر به‌خصوص در دستورها و ارشادهای اخیرشان در خصوص رهبری ابراز داشته‌اند و با توجه به اصول مربوط

در قانون اساسی و با آگاهی کامل از توطئه خناسان و دشمنان اسلام و انقلاب در داخل و خارج نسبت به آینده نظام مقدس اسلامی و برای آمادگی لازم در برابر هرگونه حادثه با در نظر گرفتن شرایط داخلی و خارجی و با الهام از مضامین الهی و صیتمانه بسیار مهم الهی سیاسی حضرت امام امت در جلسه فوق‌العاده مورخ ۶۸/۳/۱۴ با اکثریت بیش از چهار پنجم اعضای حاضر، ۶۰ رأی موافق از ۷۴ عضو حاضر در جلسه، حضرت آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای را به رهبری نظام جمهوری اسلامی ایران برگزید.»

در ادامه، بعضی نمایندگان خبرگان، با زهم از آقای خامنه‌ای تقاضا می‌کنند که برای مجلس سخنرانی کند که این تقاضا، همچنان با خودداری وی رویه‌رو می‌شود. نکته بعدی، پیشنهاد آقای یوسف صائنی برای تبیین اشارات امام مبنی بر صلاحیت آقای خامنه‌ای برای رهبری، برای اطلاع عموم مردم بود. آقای صائنی به آقای هاشمی پیشنهاد می‌دهد که «آن دو تا نقل رادیو گفته شود.» آقای امینی هم ضمن موافقت

با این پیشنهاد بیان می‌کند که «اگر این گفته بشود خوب است؛ برای اینکه تقویت بشود این قضیه.» مطلب دیگری که از سوی نمایندگان مطرح شد، کتمان موقت بودن انتخاب تا فرزندوم آقای سیدابوالفضل موسوی تبریزی می‌کند که «آقای هاشمی! تا فرزندوم» را دیگر صحبت نکنید» که با موافقت آقای هاشمی رویه‌رو می‌شود: «نه، ما نمی‌گوییم در خبر؛ ولی رأی، این بود دیگر. آقایان، این را بدانند.» اما تصمیم نهایی درباره چگونگی رسانه‌ای شدن انتخاب آیت‌الله خامنه‌ای به رهبری، به این ترتیب گرفته شد که به بیان آقای هاشمی، «آقای مشکینی، بعد از جلسه یک مصاحبه کوتاهی بفرمایند، خبر را ایشان بدهند... بعد آن وقت ما در یک توضیحی، در یک جایی، خواهیم گفت.»

اولاً، براساس قانون اساسی، انتخاب رهبر برعهده خبرگان رهبری است. بنابراین بر فقهی که از سوی این جمع از مجتهدان و فقیه‌شناسان به رهبری برگزیده می‌شود، واجب و لازم است که به این تصمیم قانونی پایبند باشد. در قضیه آیت‌الله منتظری هم خبرگان رهبری ضمن ابراز مخالفت او بر تصمیم خود پافشاری کردند و در نهایت آقای منتظری هم به این تصمیم گردن نهاد. ثانیاً، اظهارات آقای خامنه‌ای به هیچ وجه اعتراف به عدم صلاحیت و فقدان شرایط علمی و تقوایی نیست. عبارات ایشان، هیچ دلالتی بر اعتراف به فقدان اجتهاد مطلق ندارد. آقای خامنه‌ای

ادامه اجلاسیه خردادماه و رأی آیت‌الله خامنه‌ای

افراد موافق با رهبری آیت‌الله خامنه‌ای ایستادند. تعداد آرای دقیقی که به این پیشنهاد رأی مثبت دادند، بر اساس اعلام آقای هاشمی، از مجموع هفتاد نفر خبرگان حاضر در اجلاسیه، ۵۶ نفر است: هاشمی‌رفسنجانی: «پنجاه و شش نفر هم ایستادند با خودمان؛ رأی آوردند؛ یک مقداری هم بیشتر از دوسوم است.»

منظور هاشمی از «خودمان»، اعضای هیأت رئیسه مجلس است. از پنج نفر عضو این هیأت، چهار نفر به رهبری آقای خامنه‌ای رأی دادند اما مشخص نیست که منظور او از ۵۶ نفر، کل رأی دهندگان، به اضافه این چهار نفر است یا باید آن ۵۶ نفر را با این چهار نفر جمع بست. مطابق با اطلاعیه هیأت رئیسه خبرگان، پس از پایان اجلاسیه در مورخه پانزدهم خرداد ۶۸، تعداد آرای آقای خامنه‌ای ۶۰ رأی مثبت از ۷۴ رأی عنوان شده است که مؤید محاسبه دوم است. این تعداد برابر است با بیش از دوسوم اعضای حاضر در جلسه،

که ۸۰/۹ درصد حاضران و ۷۲ درصد کل اعضا را دربر می‌گیرد. با این حال، چگونگی به دست آمدن این آمار نیز مشخص نیست. مطابق با آنچه در فیلم اجلاسیه مشهود است، رأی‌گیری با قیام و قعود انجام شده و شمارش پس از پایان اجلاسیه، نمایندگان موافق، شمارش شده و یا از آنها امضا گرفته شده است که به نتیجه شصت نفر رأی موافق دست پیدا کرده‌اند. در هر صورت، با تکبیر حاضران، انتخاب نهایی خبرگان رهبری برای جانشینی حضرت امام خمینی انجام شد. با پیشنهاد هیأت رئیسه از آقای خامنه‌ای خواسته شد تا در خاتمه اجلاسیه سخنرانی کند که با استنکاف وی رویه‌رو شد.

نطق تاریخی آقای خامنه‌ای گفت‌وگوی ماندگار او با آقای آذری‌قمی و سپس سخنان کوتاه آقای هاشمی‌رفسنجانی در توصیف صلاحیت‌های گزینه یگانه رهبری، اجلاسیه چهاردهم خرداد ۶۸ را به نقطه اوج خود نزدیک کرد. آنچه در مشروح مذاکرات این اجلاسیه مشهود است، با پایان سخنان هاشمی‌رفسنجانی، هیچ مذاکره موافق و مخالفی درباره رهبری آقای خامنه‌ای انجام نشده است و خبرگان خود را برای رأی‌گیری نهایی آماده می‌کنند. بعضی نمایندگان در مقام بیان دلایل این اتفاق و رجوع شتابان خبرگان به رأی‌گیری برای رهبری آیت‌الله خامنه‌ای معتقدند: «کانه برای خبرگان هم روشن بود که ایشان اصلح هست، اصلاً

بحث اینکه حالایی یکی بیاید بگوید من پیشنهاد می‌دهم آقای خامنه‌ای از نظر علمیت این‌طور، از نظر تقوا آن‌طور، ابتدا این حرف‌ها نبود. یعنی هویت و شخصیت ایشان روشن بود برای خبرگان و نیازی نبود که حالابنشینند و بحث کنند.» نکته جالب توجه و مؤید این تحلیل،

فقدان هر گونه اظهار نظر مخالفی از سوی مخالفان احتمالی رهبری آقای خامنه‌ای است. در فیلم اجلاسیه مشخص است که هیچ اعلام اعتراضی از سوی هیچ‌یک از نمایندگان صورت نگرفته است. این اتفاق نشان از قلت تعداد مخالفان و ناامیدی آنها از احتمال تغییر مسیر اجلاسیه دارد. در هر صورت با اقدام آقای هاشمی‌رفسنجانی، رأی‌گیری برای تأیید رهبری آقای خامنه‌ای آغاز شد. هاشمی‌رفسنجانی در اینجا هم تأکید کرد که این انتخاب و رأی‌گیری یک اقدام موقتی است: هاشمی‌رفسنجانی: «حالا ما رأی می‌گیریم و دیگر بحث هم نمی‌کنیم، آقایانی که با رهبری جناب آقای خامنه‌ای، البته تا فرزندوم - این موقت است، دائم نیست. تا آن موقع - موافق هستند قیام بفرمایند.»

